

"Pokrok Západu"

PUBLISHED WEEKLY

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co. 1325 William St., Omaha, Nebr.

Subscription by mail — \$1.00 per year

Vydává:
"YDAVATELSKÁ SPOL. POKROKU
OMAHA, NEBR.
VÁC. BUREŠ, ředitel.

Předplatné .. \$1.00 na rok.
Do Čech \$2.00 na rok.

Adresujte jednání:
**POKROK ZÁPADU,
OMAHA, NEBR.**

Omaha, Neb., dne 30. června, 1909

PO DVOU LETECH.

PO DVOU LETECH.

Pro "Pokrok" napsal Rada Bubeniček.

Pokračování.

Přípravný výbor předsedzavý jednal tudíž zcela rozumně, když účastníkům sjezdu předložil k projednání na prvním místě otázku, v čem vlastně svobodomyšlnost spočívá, jak byla ve sjezdovém programu oficiálně nazvána, zjasnění podstaty svobodomyšlnosti. Ano, zjasnění bylo zde nezbytně zapotřebí, a teprve na jeho základě mohli být přikročeno k vybudování jednotné organizace všech česko-amerických svobodomyšlných lidí. Je však především nutno upozornit na to, že při onom zjasňování podstaty svobodomyšlnosti nešlo jen o pouhou teorii svobodomyšlnosti, nýbrž také, a snad hlavně, o svobodomyšlný program pracovní, respektive o příští jednotný postup svobodomyšlných hnutí proti zpatněckým snahám a směrům.

Měli bychom si tedy zodpovědět vlastní dvě otázky. Předně, byla-li podstata svobodomyšlnosti na sjezdu skutečně zjasněna a za druhé, v případě, že se tak stalo, bylo-li toto zjasnění všemi účastníky sjezdu také jednomyslně přijato. Druhou otázkou kladu zde z toho důvodu, poněvadž vzhledem k příštímu jednotnému postupu a společné práci svobodomyšlných frakcí zdůrazňuji, aby stoupení svobodomyšlnosti byli ovládnuti shodným, jednomyslným názorem alespoň o tom, co se považuje nebo má považovati za podstatu svobodomyšlnosti. Odpověď na první otázku nemůže jinak vyzníti, nežli kladně; ano. Podstata svobodomyšlnosti byla na sjezdu skutečně zjasněna. V obou rámcových prohlášeních zásad svobodomyšlnosti je svobodomyšlnost definována jako boj proti pověře náboženské, sociální čili společenské a politické.

V rámcovém prohlášení dra. Vojana čteme:

"Svobodomyšlnost konečně není jednostranným rozumováním o bohu, nýbrž stojí proti všemu, co i v jiných oborech lidského života jest rozumné a mravně nezdravě vodníto. Proto je netoliko proti pověře náboženské, ale i proti pověře hospodářské, společenské, politické i j."

V rámcovém prohlášení dra. L. Šky se praví:

"Vzdělávací osvozuje jednotlivce i celek lidstva, a má rozdělnou práci svou na osvobození neb osvojení náboženské, hospodářské a politické. Náš Svaz Svobodomyšlných vzdělává a šíří pilně svobodu náboženskou, odporňuje vzdělávání a šíření svobody sociální, hospodářské a politické bratřím k tomu vzdělaným a schopným, pomáhá jim navzájem."

Definice svobodomyšlnosti, podaná v rámcovém prohlášení dra. Vojana je jasná, určitá a přesná, a mimořádně řečeno, byla přijata 120 hlasy proti 67, kdežto definice, obsažená v rámcovém prohlášení dra. Šky prozrazuje diplomatičnou opatrnost, jejíž záhadou bylo: vyhověti tím svobodám, kteří svou svobodomyšlnost omezovali pouze na pole náboženskou a zároveň uspokojiti i ony svobodáře, již chápali svobodomyšlnost asi v tom smyslu, jak ji definoval ve svém rámcovém prohlášení dra. Vojana. A posuzujeme-li již definici dra. Šky, dojdeme, že i při vši opatrnosti byla sestavena dosti nešikovně: Svaz Svobodomyšlných vzdělává a šíří pilně svobodu náboženskou, odporňuje vzdělávání a šíření svobody sociální, hospodářské ... pomáha-

je jim navzájem. Pomáhám-li, tož pomáhám, vzdělávám a šířím tudíž také a nepotřebují jedinou svobodu šířiti a ty ostatní pouze k šíření odporučovati.

Pro nás je ovšem nejdůležitějším ten zjev, že alespoň v podstatě uznávána je svobodomyšlnost nejen po stránce náboženské, nýbrž i po stránce hospodářské, sociální a politické. Jak jsem již dříve podotkl, nejednalo se jen o pouhou teorii svobodomyšlnosti, ale i o pracovní program. Svobodomyšlní měli si zde ujasnit, kde a jak hodlají po sjezdu pracovati. V přijatém rámcovém prohlášení zásad svobodomyšlnosti dra. Vojana vysloven je tento pracovní program následovně:

"Svobodomyšlnost připouští ovšem jen přesvědčování, zavrhujeme všechno násilí, neodsuzujeme nikoho a nedovedeme jej nenáviděti pro jeho dnešní náboženské názory, odpovídající jeho duševnímu vývoji, ale budeme pracovati ze všech sil, aby naši bližní vymaňovali se z pout náboženství. Zřízení státní, hospodářské a společenské není samo účelem, jest tu pouze pro blaho občanů, proto jejich forma musí se vyvíjeti tak, aby dosaženo bylo jim nejdokonalějšího blaha občanstva. Svobodomyšlní budou proto bojovati i proti všemu zpatněckému a polovičatosti i na těchto polích."

Zeela správně. Každému člověku, který dovede mysliti logicky, zdálo by se zcela přirozeným, že stojí-li svobodomyšlní v zásadě proti pověře na poli náboženském, hospodářském, sociálním a politickém, budou také na těchto polích proti pověře pracovati. Leč slyšme, kterať na tento program nahlíží dr. Šky:

"Tím se boj proti zpatněckému na těchto polích klade přímo do programu, jako součástka programu našeho svobodomyšlného sdružení a mně se zdá, že tento poslední odstavec nenalézá se v souhlasu s přijatou resolucí, kterou ... Jestli tato resoluce byla přijata, pak poslední odstavec prohlášení p. Vojana, kde se klade do programu naší svobodomyšlné strany boj proti polovičatosti na poli společenském a hospodářském není rozhodně s tím v souhlasu. Nechceme se vyhýbatí sociálním otázkám ... rozdíl jest ten, že nekladu pozitivně sociální otázku do programu naší strany, nýbrž pravím, že doporučujeme svým členům, aby mimo Svaz náš o tom pracovali ... Stavme se sympatičky k těmto snahám, budeme pěstovati náboženskou svobodomyšlnost ..."

Onou přijatou resolucí, na níž se dr. Šky odvolává, byla resoluce p. Rosického a zněla následovně:

"Uneseno, aby jednání tohoto sjezdu a činnost Svazu svobodomyšlných, který založiti hodláme, omezen byl na pole osvětové a na svobodomyšlnost náboženskou."

Tato resoluce omezuje tedy jedinou sjezdu a činnost Svazu výslovně na pole náboženskou. Sjezd jí přijal a odhlasoval, rovněž však přijal a odhlasoval rámcové prohlášení zásad svobodomyšlnosti dra. Vojana, v němž se zřetelně prohlašuje, že svobodomyšlní budou bojovati proti pověře na poli náboženském, hospodářském, sociálním a politickém. Jak se vůbec mohlo stát, že většina sjezdových účastníků vyslovila se jak pro resoluci p. Rosického, tak pro rámcové prohlášení dra. Vojana, zůstane asi pro vždy záhadou, leč tolik je jisto, že si tímto jednáním zástupci sjezdu nezasloužili právě nejvyššího vysvědčení o své kompetenci k nějakému, důležitému jednání, jakým na příklad bylo právě jednání sjezdové.

Podstata svobodomyšlnosti po stránce čistě theoretické mohla by na základě všeho toho, co jsem zde uvedl, býti považována za zjasněnou, však poněvadž při tomto zjasňování podstata šlo také o pracovní program svobodomyšlného hnutí česko-amerického a poněvadž po této stránce sjezd, přijav dva úplně protichůdné programy, nevyzval jednomyslně, možno na druhou otázku, kterou jsem na počátku uvedl, odpověděti jen záporně. Podstata svobodomyšlnosti byla sice na sjezdu zjasněna, ale toto zjasnění nebylo všemi účastníky sjezdu přijato jednomyslně. Byly-li před sjezdem tři svobodomyšlné frakce, existovaly nyní pouze dvě; jedna chtěla pracovati ve smyslu rámcového prohlášení zásad svobodomyšlnosti

dle návrhu dra. Vojana, druhá pak omezovala svou příští činnost na pole náboženské. (Dokončení.)

NAŠE NÁVŠTĚVY

"Minulé pondělí přijeli do Omahy pp. Jan Eret, náš přítel a jednatel ze Swanton, Neb., a pan Jan Sukovský, rovněž příznivce časopisu našeho a rolník od Swanton. Oba pány zajeli si do města našeho hlavně za tím účelem, aby zde zakoupili pomůcky. Za tou příčinou odebrali se do chvalně známého obchodu p. Fr. Svobodu, kde p. Eret zakoupil pomůcky pro svého otea a pan Sukovský pro svého syna. Zavítali také do úřadovny naší, kde p. Eret vyřídil své záležitosti. Těšila nás velice návštěva těchto hodných krajanů. Ve středu opět odjíždějí ku svým domovům."

Dr. H. Klíma z Iowa City, Ia., potěšil nás svoji návštěvou v úterý odpoledne. Dr. Klíma nalezl se na cestě do Tyndall, S. D., nového svého působitiště. Česká osada v Tyndallu nalézá v panu Klimovi nejenom spolehlivého lékaře, ale zároveň upřímného českého pracovníka, který čile po-díleli se bude ve všech národních a vzdělávacích snahách. Jsme přesvědčeni, že pan Dr. Klíma bude se brzy cítiti mezi hodnými tamními krajanry dobře a že brzy si získá jejich důvěru. Přijemte mu ze srdce mnoho zdraví.

U úterý zaskočil k nám na několik okamžiků krajan p. Josef Kos z Washington, Kans., starý náš přítel. Jak jsme od něho zvěděli, ubíral se do Minnesoty na prohlídku tamějších pozemků. Bude-li se mu tam líbiti, zakoupí a přestěhuje se. Přijemte mu zdar!

Krajan A. Cimfl, bývalý mlynář z Clarkston, Neb., dlel v minulých dnech v Omaze za účelem návštěvy své manželky, která nalézá se v nemocnici sv. Josefa. Pani Cimflová podstoupila v označené nemocnici operaci, která se úplně zdařila. Pan Cimfl odjížděl k domovu úplně spokojen, neboť zvěděl, že manželka jeho vede se velmi dobře.

Pan Tomáš Pojar, zámožný rolník z Dodge, Neb., zavítal do města našeho se svým chočem ve středu minulého týdne. Jak bylo nám sděleno, odevzdal hezka do lékařského ošetření do Wise Memorial nemocnice a sám navrátil se ve čtvrtek do svého domova.

Pan J. E. Bednář, český zástupce The Lincoln Telephone and Telegraph Co., navštívil nás ve středu minulého týdne. Měskal v městě našem za obchodními záležitostmi. Jak s námi sdělil, setkával se ve své práci s dokonalým zdravím, neboť venkovští naši krajané, poznávajíce výhodu uložení peněz do podílů výše uvedené společnosti, hojně tyto akcie odkupují. Mnozí na počátku koupili jednu, nebo dvě, ale seznavše, že není nikde lepší jistoty, než v ma-jetku tomaty, zakupují více. Pan Bednář každému vše ochotně vysvětlil a poradil. Přijemte ze srdce tomuto snaživému mladému muži v další práci mnoho zdaru!

V sobotu zaskočil k nám na několik okamžiků p. J. W. Krenek ze Cedar Rapids, Ia., delegát do konvence unioyných tiskařů, jež konala se v minulých dnech v našem městě. Jak s námi sdělil, líbilo se mu v Omaze náležiti. Pan Krenek je zetím p. Letovského ze Cedar Rapids, Ia.

Minulé úterý přijel do Omahy za obchodními záležitostmi pan Jan Svoboda, té nejlepší pověsti těší se krajan v Clarkston, Neb. Pan Svoboda dříve vlastnil tam hostinec a vzdor tomu, že obchod mu šel znamenitě, přece výnosné živnosti té se zbavil, načež stal se nejvíce podílníkem Clarkson Milling and Grain Co. Není té nejmenší pochybnosti, že p. Svoboda solidním svým jednáním i v tomto oboru dodělá se slavných úspěchů. Jan mimo své rodiče má zde hojnost přátel a známých, kteréž po vyřízení nutných obchodních záležitostí vynasnažil se navštívit i s námi se potěšiti. Pan Svoboda dávány příznivce našeho časopisu, navštívil nás též v naší tiskárně, při kteréžto příležitosti bylo nám nímlo krátce s ním pohovořiti. Ve čtvrtek odejel opět zpět do svého domova.

Pan Vincenc Kašpárek, známý zde v Omaze ze svého dřívějšího zdejšního pobytu, který nyní usazen je v Lidgerwood, North Dakota, zavítal do Omahy, by navštívil svého bratra, p. Jos. Kašpárka, bydlícího na již. 12. ul. a četné své zdejší přátele. Pan Kašpárek zaměstnan je v obchodě H. M. Maacka v Lidgerwood, kde zastává místo velice zodpovědné. — Jak s námi při návštěvě v závodě našem sdělil, líbí se mu tam. Nyní začíná tam český společenský život se probouzeti, a v minulém sezoně sebráno bylo i dvakrát české divadlo. Pan Kašpárek měl v uspořádání lvi podíl. Pan Kašpárek zdří se v městě našem asi týden, a bude hostem svého bratra. Přijemte mu, by se mu zde líbilo.

šeho zdejšního pobytu, který nyní usazen je v Lidgerwood, North Dakota, zavítal do Omahy, by navštívil svého bratra, p. Jos. Kašpárka, bydlícího na již. 12. ul. a četné své zdejší přátele. Pan Kašpárek zaměstnan je v obchodě H. M. Maacka v Lidgerwood, kde zastává místo velice zodpovědné. — Jak s námi při návštěvě v závodě našem sdělil, líbí se mu tam. Nyní začíná tam český společenský život se probouzeti, a v minulém sezoně sebráno bylo i dvakrát české divadlo. Pan Kašpárek měl v uspořádání lvi podíl. Pan Kašpárek zdří se v městě našem asi týden, a bude hostem svého bratra. Přijemte mu, by se mu zde líbilo.

Z NEBRASKY.

V North Platte byl zatčen J. Erskine pro únos své přítelky dekurky, která byla soudem příkrunu Erskinově manželce pro rozvodním přelčení. Erskinovi bylo zapovězeno dítko navštěvovati, a on je konečně uvězen, začež nyní pyká ve vězení.

V doutničkářské dílně J. J. Woity ve Weston vypukla stávka dělníků, avšak majitel prohlašuje, že obchodu jeho to nikterak neublíží, an prý má na skladech značné množství doutničků, jimiž bude mocti své zákazníky po delší dobu zásobovati.

Z Wymore doebází zpráva, že tam mají rolníci tu nejlepší naději na ohromnou sklizeň pšenice, — větší, než kdykoli se tam urodila. Klasy pšenice jsou prý neobyčejně velké, a pěkně naléžají. Kukurice jest též ve stavu znamenitém, a ovoce vydá prý průměrnou úrodu.

V David City utvořen byl nový bankovní ústav pod názvem "Butler County State Bank", jehož podílníky bude asi 60 zámožných rolníků z celého okolí. Předse-du banky zvolen byl A. E. Evans a místopředsedou Josef Šimek a kasírem George Price; v řídítelstvu nalézá se též Jan Bačkora.

Český politikár umrel.

V Chicagu zemřel minulý týden vynikající politikár český Vilem Loeffler, bývalý městský radní, městský klerk, a po řadu let vůdce chicagských českých demokratů. Zemřel Vilem Loeffler narodil se 1. ledna r. 1857 v Trhanově v Čechách a do Ameriky přijel jako 18letý mladík roku 1875. Jeho začátky jako každého chudého přistěhovalce byly těžké. První práce Loefflerova byla u p. Kleina za \$4 týdně. Když nabyl poněkud většího rozhledu, zkušenosti a pochopení zdějšních poměrů, věnoval se Loeffler obchodu masem, v němž od začátku prospíval. V několika letech vlastnil velice výnosný obchod, zaměstnávaje několik vozků rozvážením a záhy stal se finančně neodvislým. První zkušenost Loefflerova v masném obchodě byla získána ve velkoobchodu A. Bondyho. První samostatný masný obchod Loefflerův byl na Canal a 17. ul. V posledních letech byl však Loeffler majitelem dvou velkoobchodů a dvou maloobchodů masem a několika jiných podobných obchodů, v nichž dělal roční svůj obchod asi za jeden milion dol. Ve svém obchodu přišel Loeffler do ústého styku s různými prominentními politiky a ježto byl nejen dobrým obchodníkem, nýbrž i diplomatem ve všem jednání domohl se záhy ve svém okolí i dole v městě postavení, v němž bylo na něho pohlíženo jako na politického vůdce českých demokratů.

Oděv pro horké dny.

Jsou mnohdy tak horké dny, že i pravidelný světlý oblek je příliš těžkým. To, co pro takové dny žádáte, jest velice lehounký oblek s poloviční podšívkou a bez vesty. Nečo, co budete nosit a zapomenete na horko. Veliký výběr těchto obleků v ceně od

od \$10.⁰⁰ do \$20.⁰⁰

NOVÝ OBCHOD.

King-Swanson Co.
10 S HOWARD ST.

Domov oděvu dobré kvality.

celé řady průmyslových podniků a korporací (výroba pokladen, elektrických drátů, San Souci park a četné jiné) — a jmění jeho dříve značné, se zmnohoásobilo. Jeho manželka paní Loefflerová je po léta známou svou dobročinností, o níž také mnoho českých rodin se přesvědčilo. Tvrdí se, že Loeffler zemřel jako milionář.

Český veslár utonul.

Krajan Václav Štika, který po 12 roků zaměstnan eo veslár na nákladní lodi u Merhop Brick Co. v New Jersey, se utopil v řece Hackensack. V sobotu minulého týdne mezi 7. a 8. hodinou večer vyjel s nákladem eidel do Ridgefield Park, kde je překládali do železničnických vozů k dalšímu dopravení. Na cestě se Štika ztratil, a později vyšlo na jevo, že spadl do vody a utonul. — Nešťastný k ajan byl 41 roků star, rozen v Tisové, kraj Pisek, v Americe dlel 21 roků a patřil k řádů Bratří od Sázyvy, čís. 68 ČSPS, a Arbeiter Krankenkasse a zanechává zde truchličí manželku a dvě dítky.

Vytrvalá jezdyně.

Pani Herbert Wadsworthová z Avon, N. Y., jedna z předních žen ve Washingtonu a osobní přítelkyně rodiny Rooseveltovy, vyjela o nehdy ráno o 4. hodině a kromě přestávky pro jídlo jela koňmo až pozdě do večera. Na osmi koních ujela za 16 hodin 159 mil.

Nemocný žaludek

Jako celou tělesnou soustavu posilíte a uzdravíte, když budete užívati příjemně chutnající Medové Léčivé Hořké Vino, které vyrábí paní A. V. KOUBA, 2819 Larimer St., Denver, Colo., a bedničku 12 lahvi za \$3.00 přímo zaše. Odporné jest lékařů a stále nová důkázání přeházi, jak všude se osvědčují.

JAKO OBYČEJNĚ

- v známém "Bargain Store" paní Aloisie Zelené
20 tucetů \$2.00 bílých waistů	60c
50c mužské spodní prádlo	25c
50c mužské bílé kryzetové spodní kalhoty	20c
12½c dětské punočky, všech velikostí	5c
\$1.00 ženské šály na hlavu, 2½ yardů dlouhé, barvy modré, bílé a bílé různé, po	30c
15c louny všech barev	5½c yd

Neproměskejte výstavu.

Všechny oči jsou nyní obráceny k Seattle. Cena tohoto obrovského podniku dosáhla samy \$10,000,000. Jest to nejkrásnější a nejpoučnější výstava, jež kdykoliv byla pořádana. Budete vždy potěšeni, půjdete-li. Nепрекonalatná vlaková služba a nízké ceny pro okružní cestu po

Union Pacific

"Bezpečná dráha k cestování."

Elektrické blokované signály— dokonale tratě

Dostaňte si brožurky a bližší informace od

E. L. Lomax, G P A Union Pacific R R Co.
OMAHA, NEBRASKA.

Zalidňování západní Kanady. Sčítání obyvatel v západní Kanadě vládou provedené ukazuje obyvательства 1,100,000; z tohoto počtu 500,000 žije v Manitobě, 350,000 v Saskatchewanu a 275,000 v Albertě. Za tři roky zvýšil se počet obyvatelstva o 300,000.

PRIJMU IHNEH řádného Čecha a jistým kapitálem za spolčeníka do dobře zbudovaného závodní sedláčského a sítě z té příjmy, že připadá příliš mnoho práce jedné osobě k vedení celého závodu. — Odpovězení na požádání sdělí Vám tyto krajané: Vác. F. Kunel, Chas. Kunel, Václav Schneider, Petr M. Svrčina a jiní zdejší obchodníci o bližší podrobnosti pište na: RICHARD BURNELL, majitel, 1210 So. 13th St., Omaha, Neb.

Z Omahy do Linwood, Neb.

SRDEČNĚ blahopřání k snatku

paní **FRANKA ČIHÁČKA** se stánu **KLÁROU BLATNOVOU,** který odbyval se v linwoodském kostele v pondělí, 28. června, 1909.

Nečť Vám stěti povězy plyne a rajska blazenost okřivá, tak jako loňka moem plyne, nečť srdce Váše láskou zahřívá.

Slunce blaha Vám nikdy nezházá, omův v cestu samé růže závej, buďte bohatí a líjte v slasti ští Váše boť rájem blazenosti.

To Vám ze srdce přeje
Rodina Fr. Bartoše.
Omaha, 28. června 1909.

Farmy a lesy na prodej.

Kdo si přeje změnit domov a jít kde jest jistá úroda každý rok, kde jest čistá, zdravá voda i počasí, kde může s malým kapitálem počítí, farmarít i spláceli si farmu po dlouhá léta, bydlíci blízko města na rovině, mezi Čechy a cítit se jako ve staré vlasti, kde rostou to samé práce — polí ta samá. Zde uprávte se snadno do farmářského života, ten jediný krok prospívající dnešní době jest rol. ník v Americe. Píte, krajané, mám krásné pozemky k farmy na prodej blízko města co farmář a obstaravatel pozemků výhradně pro národ český. Váš službovený.

1st
JOHN SCHAUER,
Box 200 Phillips, Wis.